

Onderzoek online financieel gedrag jongeren

Een onderzoek naar online financieel
gedrag van jongeren (11 tot en met 16 jaar)

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
Inleiding	6
Resultaten	
Online financiële mogelijkheden	8
Online financieel gedrag	12
Houding t.a.v. online financieel gedrag	17
Invloed ouders op online financieel gedrag	23
Bijlage:	
Onderzoeksverantwoording	30

Wijzer in geldzaken

Onderzoek online financieel gedrag jongeren

Maart 2017

Dit onderzoek is uitgevoerd door:

Kantar Public

Samenvatting

Samenvatting (1 van 2)

Achtergrond en opzet

- ▶ In opdracht van Wijzer in geldzaken heeft onderzoeksbureau Kantar Public begin 2017 een onderzoek uitgevoerd naar online financieel gedrag van jongeren. De meting is uitgevoerd onder een representatieve steekproef van n=1.102 jongeren van 11 tot en met 16 jaar.

Online financiële mogelijkheden

- ▶ Acht op de tien jongeren hebben een betaalrekening en drie kwart heeft een spaarrekening. Deze percentages groeien naarmate jongeren ouder worden. Zo hebben vrijwel alle jongeren van 15/16 jaar een betaalrekening.
- ▶ Op deze rekeningen komt ook geld binnen. Bij zes op de tien jongeren wordt het zakgeld namelijk direct op hun bankrekening gestort. Bij drie kwart van de jongeren die kleedgeld krijgen wordt dit bedrag ook direct op de bankrekening gestort.

Online financieel gedrag

- ▶ Jongeren hebben ervaring met online aankopen. Drie kwart van de jongeren met een betaalrekening heeft ooit iets online gekocht van zijn eigen geld (via een website, via een app op hun mobieltje of in een game), terwijl de helft dat in de afgelopen drie maanden nog heeft gedaan. Jongeren die de afgelopen drie maanden iets online hebben gekocht, hebben hieraan in totaal gemiddeld €54,- besteed.
- ▶ Jongens besteden hun geld online vooral aan games en ze doen ook vaak aankopen in games. Meisjes besteden hun geld online vaker aan kleding, schoenen, sieraden, cadeaus, uitjes en gadgets.
- ▶ Jongeren doen online aankopen vooral met behulp van IDEAL of ze vragen hun ouders om de betaling te regelen. Ze vinden het ook niet moeilijk om online aankopen te doen. Drie vijfde van de jongeren die ooit online iets hebben gekocht, vindt het zelfs (heel) makkelijk om online iets te kopen.

Samenvatting (2 van 2)

Houding ten aanzien van online financieel gedrag

- ▶ Het vertrouwen in bedrijven waarvan je online producten kunt kopen is groot. Een ruime meerderheid van de jongeren die recent iets online heeft gekocht, vertrouwt er op dat een bedrijf het product bij hen aflevert als ze online iets besteld en betaald hebben.
- ▶ Verder vindt drie vijfde van de jongeren online bankieren veilig. Slechts een klein deel van de jongeren bewaart zijn geld liever thuis dan op de bank. Dit betekent niet dat contant geld volgens jongeren kan worden afgeschaft. Drie kwart is het niet eens met de stelling dat contant geld overbodig is.
- ▶ Jongeren kopen echter ook nog graag producten in de winkel. Toegangskarten voor uitjes (zoals een pretpark of de bioscoop), games, muziek en films worden door de meerderheid van de jongeren liever online gekocht, maar de meeste producten (eten, make-up, kleren, schoenen, cadeaus, boeken en gadgets) koopt men liever in de winkel. In vergelijking met jongere leeftijdsgroepen geven 15/16-jarigen iets vaker aan producten liever online te kopen.
- ▶ Jongeren worden vaak verleid om online aankopen te doen. Negen op de tien jongeren heeft wel eens een reclame voor in-app aankopen gehad, terwijl een tiende ook daadwerkelijk iets gekocht heeft na zo'n reclame. Deze constante verleiding zou kunnen leiden tot impuls-aankopen (availability heuristic), aangezien online shops in tegenstelling tot fysieke winkels zeven dagen in de week en 24 uur per dag open zijn.
- ▶ Jongeren zijn niet altijd blij met het product dat ze hebben gekocht. Eén op de vijf heeft wel eens spijt gehad van een online aankoop. Zo zegt een van de jongeren: *"Het zag er op het plaatje mooier uit dan in werkelijkheid."* Een andere jongere zegt: *"Ik had per ongeluk gamepunten gekocht voor 40 euro."*

Invloed van ouders op online financieel gedrag

- ▶ Ouders hebben invloed op het online financiële gedrag van jongeren. Zo geven acht op de tien jongeren aan dat het saldo op hun rekening(en) door hun ouders wordt gecheckt. Bovendien moeten negen op de tien jongeren bij grote online uitgaven (meer dan €50) altijd eerst met hun ouders overleggen. Bij online uitgaven moeten jongeren vaker overleggen met hun ouders dan bij uitgaven in een winkel.
- ▶ Dit betekent niet dat ouders alles bepalen. Drie kwart van de jongeren mag van zijn ouders vaak of altijd zelf bepalen waaraan ze hun eigen geld uitgeven. De meeste jongeren met een betaalrekening bewaren hun pinpas zelf (in de portemonnee, op een veilige plek in huis of in een telefoonhoesje). Bij een vijfde van de jongeren bewaren hun ouders de pinpas.

Inleiding

Inleiding

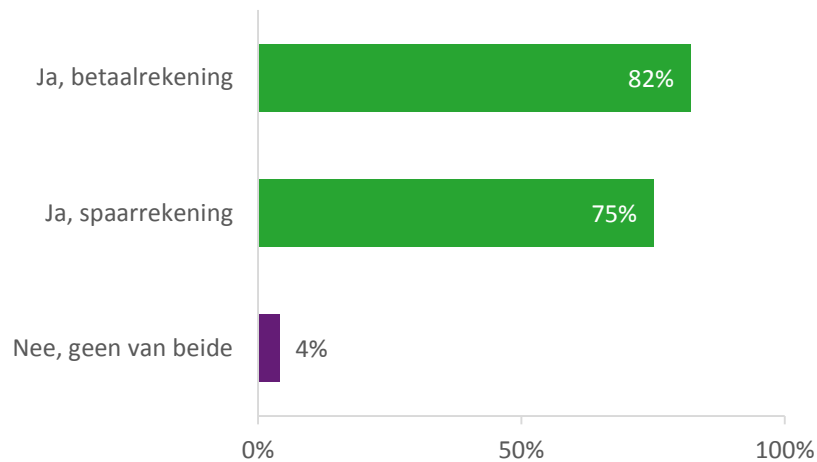
- ▶ Begin 2017 heeft onderzoeksbureau Kantar Public in opdracht van Wijzer in Geldzaken een onderzoek uitgevoerd naar online financieel gedrag onder jongeren. De meting is uitgevoerd onder een representatieve steekproef van n=1.102 jongeren van 11 tot en met 16 jaar. In de bijlage is een uitgebreide onderzoeksverantwoording gegeven.
- ▶ De gegevens zijn verzameld door middel van een vragenlijst. De vragenlijsten zijn online door de jongeren ingevuld. Het veldwerk vond plaats van 15 tot en met 27 februari 2017.
- ▶ In de volgende hoofdstukken worden de resultaten besproken. Allereerst gaan we in op de online financiële mogelijkheden van de jongeren. Hoe krijgen ze hun zakgeld/kleedgeld uitgekeerd? Hebben ze een betaalrekening? Vervolgens beschrijven we het online financiële gedrag van jongeren. In hoeverre kopen ze producten online en hoeveel geven ze hieraan uit? Daarna bespreken we de houding van jongeren ten aanzien van online financieel gedrag. Vertrouwen jongeren dat een bedrijf een product aflevert als ze online iets bestellen? Welke producten koopt men liever in de winkel? Tot slot komt de mogelijke invloed van ouders op het online financiële gedrag van jongeren aan bod.
- ▶ In de figuren in dit rapport worden de resultaten van de totale doelgroep op hoofdlijnen weergegeven. In de tekstkaders onder of naast de figuren zijn de verschillen tussen relevante subgroepen (bijvoorbeeld verschillen naar leeftijd en sekse) beschreven.

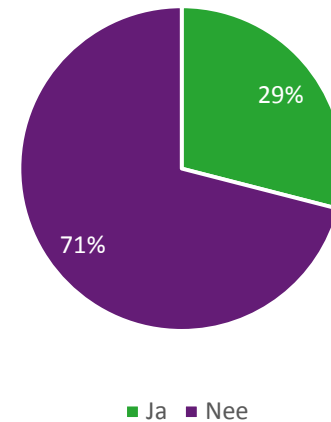
Resultaten: online financiële mogelijkheden

Acht op de tien jongeren hebben een betaalrekening

Heb je een eigen betaalrekening (met pinpas) en/of een spaarrekening?
(meerdere antwoorden mogelijk; n=1.102)

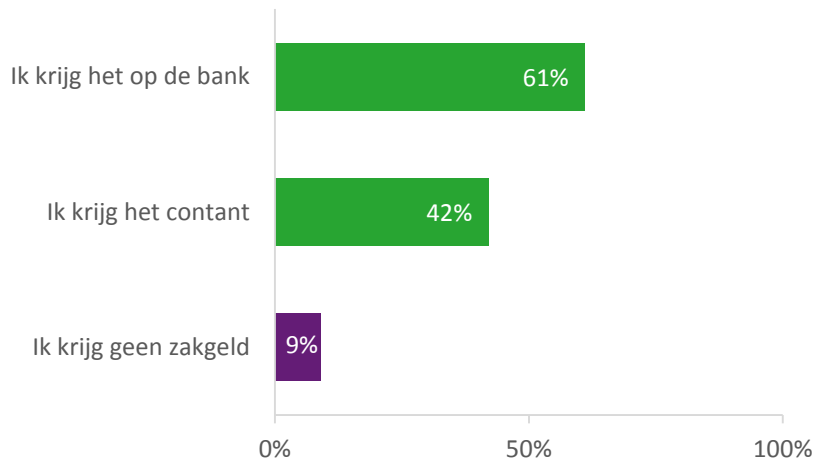
Heb je een app op je mobieltje, waarmee je mobiel kunt bankieren?
(basis: jongeren met een betaalrekening; n=901)

- ▶ **Uitkomsten:** Ruim acht op de tien (82%) jongeren hebben een betaalrekening. Drie kwart (75%) heeft een spaarrekening. Van de jongeren die een betaalrekening hebben, hebben drie op de tien (29%) een app op hun telefoon om mobiel te bankieren.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** Hoe ouder de jongeren, hoe vaker ze een betaalrekening hebben. Van de kinderen van 11/12 jaar heeft ongeveer twee derde (64%) een betaalrekening, terwijl bijna alle jongeren (95%) van 15/16 jaar een betaalrekening hebben. Daarnaast hebben jongeren van 15/16 jaar in vergelijking met kinderen uit andere leeftijdsgroepen vaker een app op hun mobieltje waarmee ze mobiel kunnen bankieren (15/16 jaar: 41%; 13/14 jaar: 27%; 11/12 jaar: 15%).

Zakgeld wordt vaker gestort dan contant gegeven

Hoe krijg jij je zakgeld? (meerdere antwoorden mogelijk; n=1.102)

► **Uitkomsten:** Bij zes op de tien jongeren (61%) wordt het zakgeld op hun bankrekening gestort en vier op de tien (42%) krijgen het contant. Een kleine groep krijgt het dus zowel op de bank als contant. Gemiddeld krijgen jongeren (11-16 jaar) €5,10 per week.

► **Verschillen tussen subgroepen:**

- Met de leeftijd neemt de hoeveelheid zakgeld toe. De jongste respondenten (11 jaar) krijgen gemiddeld €2,70 per week, terwijl de oudsten (16 jaar) gemiddeld €7,90 per week krijgen.
- Ook de manier waarop jongeren zakgeld ontvangen, verandert met de leeftijd. De jongste leeftijdsgroep krijgt het zakgeld vaker contant in vergelijking met de oudere leeftijdsgroepen (11/12 jaar: 53%; 13/14 jaar: 41%; 15/16 jaar: 32%). Dit betekent dat 15/16-jarigen hun zakgeld dus vaak gestort krijgen op hun bankrekening.

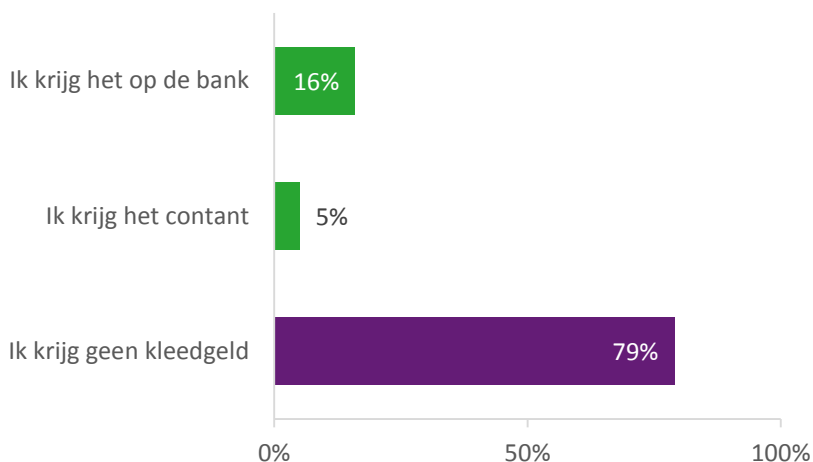
Hoeveel zakgeld krijg je gemiddeld per week?
(basis: jongeren die zakgeld krijgen; n=999)

Leeftijd	Gemiddelde:	Bedrag dat merendeel krijgt aangegeven met bandbreedtes:*
11 jaar:	€2,70 	2 – 3 euro
12 jaar:	€3,90 	2 – 5 euro
13 jaar:	€4,70 	2,50 – 5 euro
14 jaar:	€5,60 	3,50 – 7 euro
15 jaar:	€6,30 	3,80 – 7,50 euro
16 jaar:	€7,90 	4,50 – 10 euro

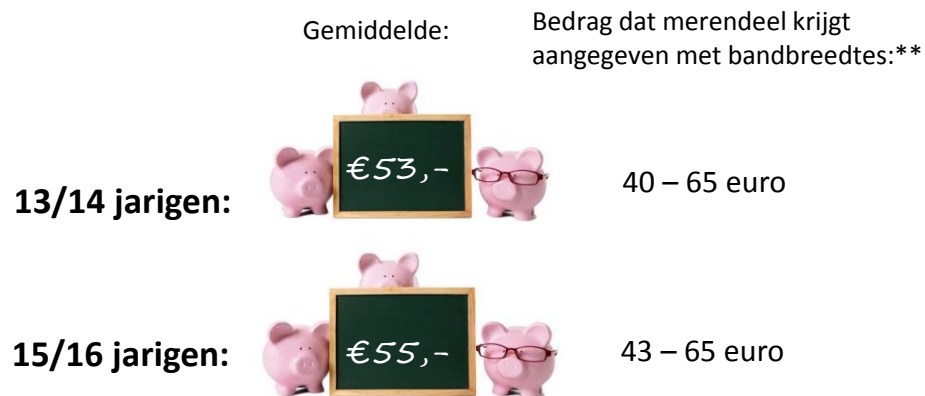
* In iedere leeftijdscategorie zijn er uitschieters. Sommige kinderen krijgen verhoudingsgewijs veel zakgeld voor hun leeftijd, terwijl andere kinderen juist relatief weinig zakgeld krijgen. Daarom hebben we per leeftijdscategorie naast het gemiddelde ook aangegeven tussen welke grenzen het bedrag ligt wat het merendeel van de jongeren in deze leeftijdscategorie krijgt. Om deze zogenoemde bandbreedtes te berekenen hebben we 20% van de laagste bedragen en 20% van de hoogste bedragen buiten beschouwing gelaten. Bij 11-jarigen betekent dat bijvoorbeeld dat het merendeel van de jongeren een bedrag krijgt dat tussen de 2 en 3 euro ligt.

Kleedgeld wordt ook vaak op de bankrekening gestort

Hoe krijg jij je kleedgeld? (meerdere antwoorden mogelijk; n=1.102)

Hoeveel kleedgeld krijg je gemiddeld per maand?
(basis: jongeren die kleedgeld krijgen van 13 t/m 16 jaar; n=195)*

• Er zijn te weinig 11/12 jarigen die kleedgeld krijgen om een gemiddeld bedrag te kunnen berekenen.

** Een uitleg over de berekening van de bandbreedtes staat op de vorige pagina.

► **Uitkomsten:** Eén op de vijf (21%) jongeren krijgt kleedgeld. Van hen krijgt drie kwart (75%) hun kleedgeld via de bank, terwijl een kwart (25%) het contant krijgt.

► **Verschillen tussen subgroepen:**

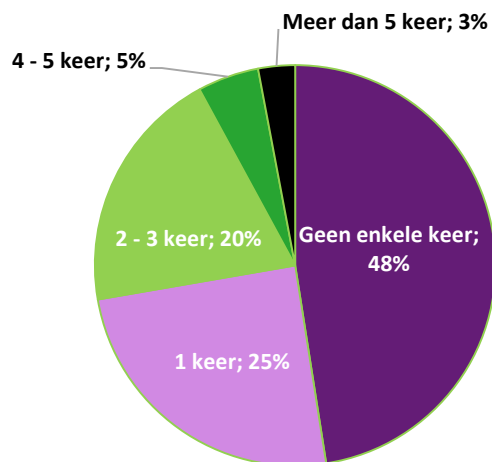
- 11- en 12-jarigen krijgen minder vaak kleedgeld (9%) dan 13- en 14-jarigen (22%) en 15- en 16-jarigen (32%).
- De oudste groep (15/16 jaar) krijgt het kleedgeld relatief vaak via de bank (82% versus gemiddeld 75%).
- Meisjes krijgen vaker kleedgeld dan jongens (29% tegenover 13%).
- Gemiddeld krijgen jongeren van 13 tot 14 jaar per maand 53 euro kleedgeld, terwijl dat bij 15/16-jarigen iets hoger ligt: 55 euro.

Resultaten: online financieel gedrag

Helpt van jongeren met betaalrekening heeft recent online iets gekocht

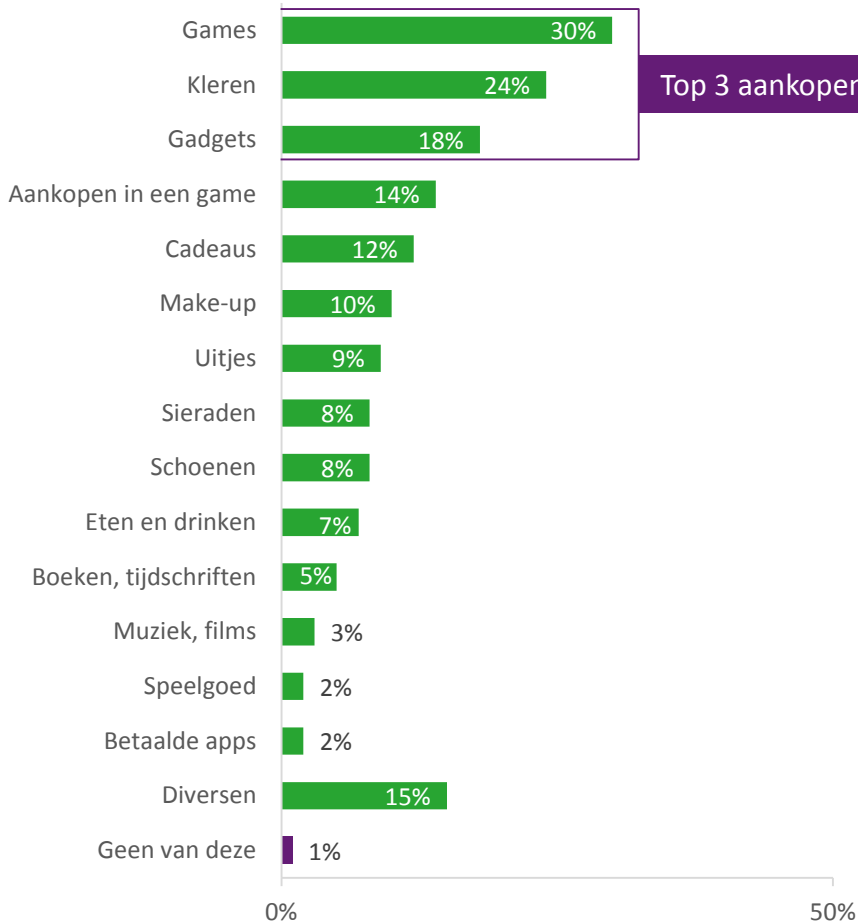
Hoe vaak heb je in de afgelopen drie maanden iets online gekocht van je eigen geld (via een website, via een app op je mobieltje of in een game)? (basis: jongeren met een betaalrekening; n=901)

- ▶ **Uitkomsten:** De helft van de jongeren met een betaalrekening (52%) heeft in de afgelopen drie maanden iets online gekocht van zijn eigen geld. Een kwart (25%) heeft één keer iets gekocht, terwijl een klein deel (8%) regelmatig (meer dan 4 keer in afgelopen drie maanden) iets online koopt.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:**
 - Hoe ouder de jongere, hoe vaker hij/zij recentelijk iets online heeft gekocht (11-12 jaar: 39%, 13-14 jaar: 53%, 15-16 jaar: 61%).
 - Jongens hebben in vergelijking met meisjes vaker iets online gekocht in de afgelopen drie maanden (56% versus 49%).

Jongeren kopen online vooral games, kleren en gadgets

Wat heb je de afgelopen drie maanden online gekocht van je eigen geld?
(meerdere antwoorden mogelijk; basis: jongeren die recentelijk iets online gekocht hebben; n=472)

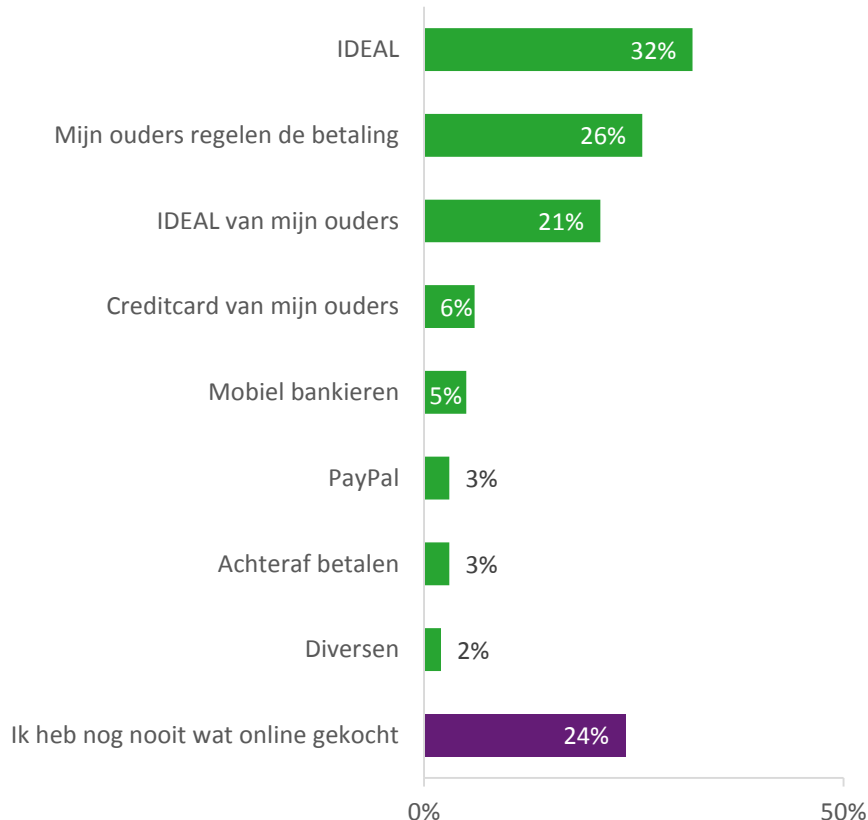
Hoeveel geld heb je in totaal uitgegeven aan online aankopen in de afgelopen drie maanden?
(basis: jongeren die recentelijk iets online gekocht hebben; n=472)

Gemiddelde: 11 t/m 16- jarigen: €54,- Bedrag dat merendeel heeft uitgegeven met bandbreedtes: 11 – 73 euro

- **Uitkomsten:** Jongeren hebben recentelijk voornamelijk games, kleding en gadgets online gekocht. Ze hebben in de afgelopen drie maanden in totaal gemiddeld €54,- besteed aan online aankopen.
- **Verschillen tussen subgroepen:**
 - 15- tot 16-jarigen geven online gemiddeld meer geld uit dan de jongere leeftijdsgroepen (€68,- t.o.v. €45,- bij 13-/14-jarigen en €40,- bij 11-/12-jarigen). Dit geld besteden 15 tot 16-jarigen relatief vaak aan kleding, cadeaus, uitjes en schoenen.
 - Jongens geven online gemiddeld meer uit dan meisjes (€68,- t.o.v. €38,-). Zij kopen in vergelijking met meisjes vaker games en ze doen vaker aankopen in games. Meisjes besteden hun geld online vaker aan kleding, schoenen, sieraden, cadeaus, uitjes en gadgets.

Jongeren betalen voornamelijk via IDEAL

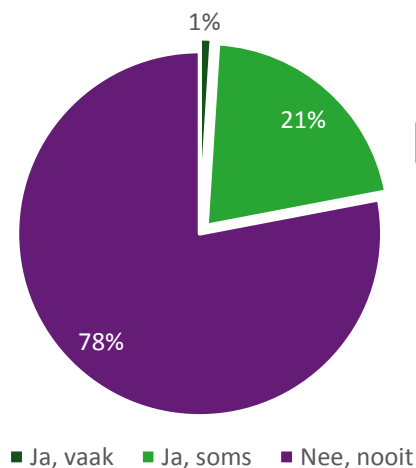
Op welke manier heb je wel eens betaald toen je online iets kocht van je eigen rekening?
(meerdere antwoorden mogelijk; basis: jongeren met een betaalrekening; n=901)

- ▶ **Uitkomsten:** Drie kwart (76%) van de jongeren met een betaalrekening heeft *ooit* wel eens iets online gekocht. Ze deden dat vooral met behulp van IDEAL (32%). Verder zeggen jongeren dat hun ouders de betaling regelden (26%) of dat ze met IDEAL van hun ouders hebben betaald (21%). Daarnaast heeft een klein deel (3%) wel eens gebruik gemaakt van de optie om achteraf te betalen (denk bijv. aan kleren die men online koopt waarbij ze pas hoeven te betalen als het via de post binnenkomt).
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:**
 - Hoe ouder de jongeren zijn, hoe vaker zij wel eens iets online hebben gekocht en hoe vaker zij betalen via IDEAL, mobiel bankieren of achteraf betalen.
 - Jongens hebben iets vaker via PayPal betaald dan meisjes (5% t.o.v. 1%).

Eén op de vijf heeft wel eens spijt gehad van een online aankoop

Heb je wel eens spijt gehad van iets dat je online hebt gekocht?
(basis: jongeren die wel eens online iets gekocht hebben; n=688)

Waarvan had je spijt en waarom was dat?
(basis: spijt gehad: n=154)

"Ik had een telefoon gekocht en dat was stom. Het was ook een beetje stiekem."

"Een spelletje op de Xbox waarvan de trailer heel leuk leek maar het spel viel tegen."

"Het ging snel kapot."

"Al mijn geld was op."

"Ik zag het later ergens goedkoper."

"Die keer dat ik iets besteld had op Marktplaats en ik het niet kreeg. Het was gelukkig geen dure aankoop."

"Kleren uit China. Dat duurde heel lang en niet alles paste goed."

"Het voldeed niet aan de verwachting. Het zag er op het plaatje mooier uit dan in werkelijkheid."

"Van iets wat je in die tijd heel leuk vindt en veel geld aan uitgeeft en later denk je 'waarom heb ik dit gekocht?', want dan doe je er niks meer mee en is het uit."

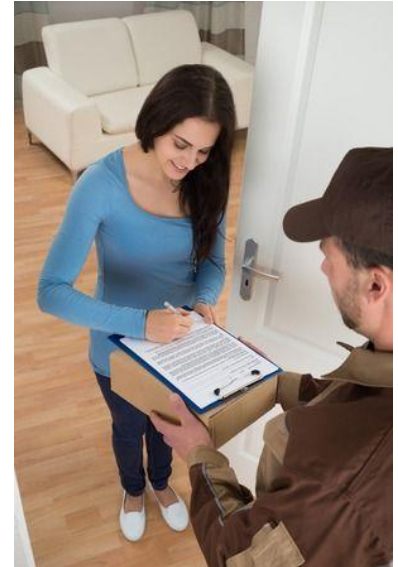
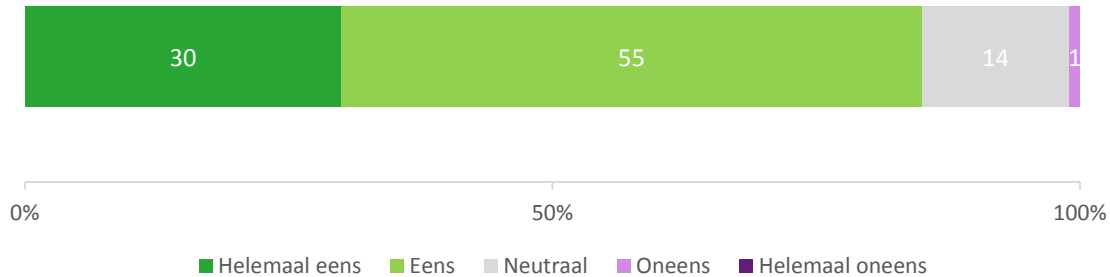
"Ik had per ongeluk gamepunten gekocht voor 40 euro."

Resultaten: houding t.a.v. online financieel gedrag

Jongeren hebben veel vertrouwen in online leveranciers

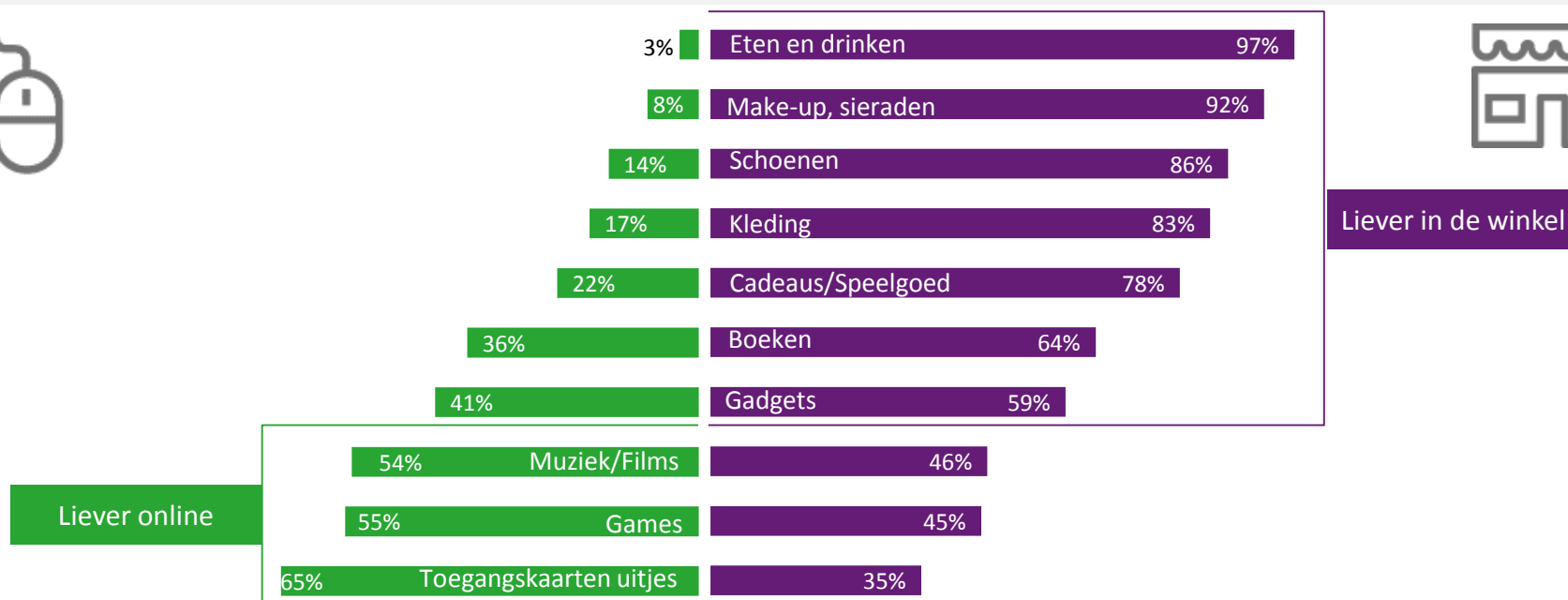
Als ik online iets zou bestellen en betalen, vertrouw ik erop dat het bedrijf het product bij mij aflevert.
(basis: jongeren die recentelijk (afgelopen 3 maanden) iets online hebben gekocht; n=472)

- ▶ **Uitkomsten:** Een ruime meerderheid (85%) van de jongeren die recent (afgelopen 3 maanden) online iets heeft gekocht, vertrouwt erop dat een bedrijf het product bij hen aflevert als ze online iets besteld en betaald hebben. Er is vrijwel geen enkele jongere (1%) die hier geen vertrouwen in heeft.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** 15- tot 16-jarigen hebben iets minder vertrouwen in online leveranciers dan 13- tot 14-jarigen (respectievelijk 2% versus 0% is het (helemaal) oneens met de stelling).

De meeste producten kopen jongeren liever in de winkel dan online

Zou je de volgende producten liever online of liever in de winkel (aan de kassa) kopen? (n=1.102; make-up en sieraden alleen voorgelegd aan meisjes, n=545)

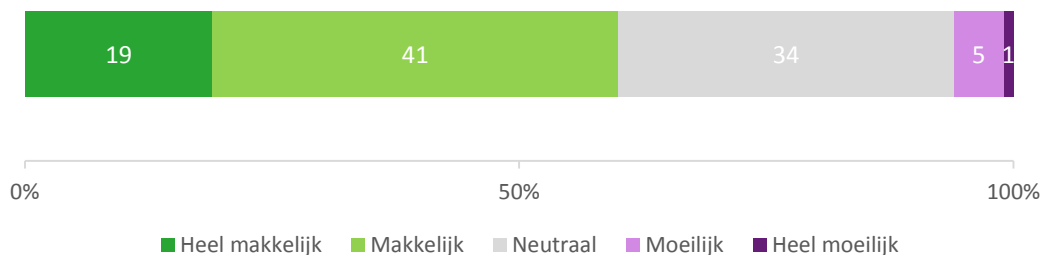
► **Uitkomsten:** Toegangskarten voor uitjes (zoals het pretpark of de bioscoop), games, muziek en films worden door de meerderheid van de jongeren liever online gekocht, terwijl producten uit de andere zeven categorieën liever in de winkel worden gekocht.

► **Verschillen tussen subgroepen:**

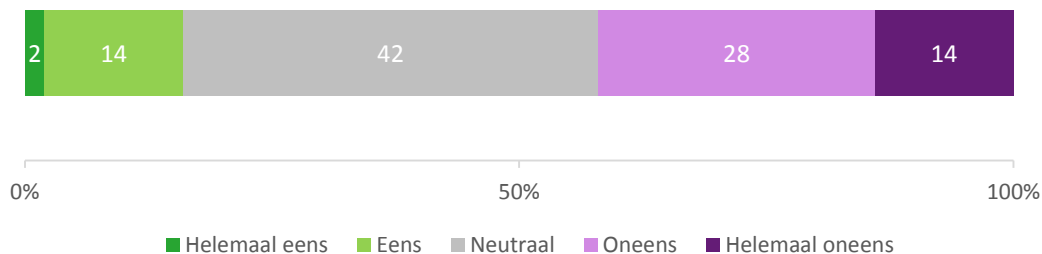
- **Leeftijd:** 15- tot 16-jarigen geven in vergelijking met jongere leeftijdsgroepen (11-tot 14-jarigen) iets vaker aan kleding (21% versus 15%), schoenen (18% versus 13%), muziek/films (62% versus 51%), toegangskarten voor uitjes (71% versus 62%) en cadeaus/speelgoed (29% versus 19%) liever online te kopen.
- **Geslacht:** Meisjes kopen kleding vaker liever online dan jongens. Jongens geven iets vaker aan muziek/films, games, cadeaus/speelgoed, schoenen, boeken en gadgets liever online te kopen.
- **Recent online gekocht:** Jongeren die recente ervaring hebben met online aankopen (ze hebben in de afgelopen drie maanden iets online gekocht) geven bij vrijwel alle productgroepen (behalve schoenen, eten en drinken) vaker aan dat ze dit liever online kopen in vergelijking met jongeren die geen recente ervaring hebben met online aankopen.

Online betalen vindt men makkelijk

Soms moet je een aantal stappen doorlopen voordat je online iets kan kopen, zoals bijvoorbeeld een wachtwoord of een code invullen. Hoe makkelijk of moeilijk vind je het om online iets te kopen? (basis: jongeren die wel eens online iets gekocht hebben; n=688)

Als het makkelijker zou zijn om online te betalen, zou ik vaker iets online kopen (basis: jongeren die wel eens online iets gekocht hebben; n=688)

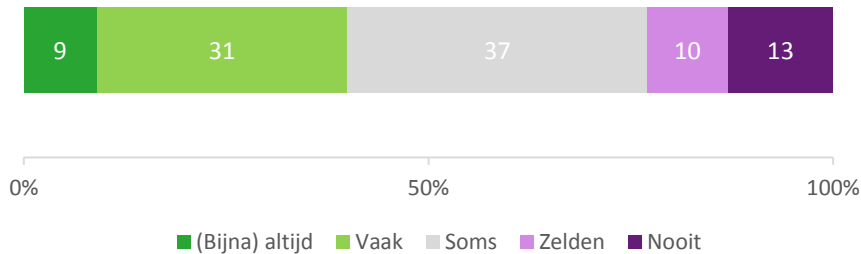
► **Uitkomsten:** Drie vijfde (60%) van de jongeren die ooit iets online hebben gekocht, vindt het (heel) makkelijk om online iets te kopen. Een klein deel (6%) geeft aan dat het (heel) moeilijk is. Verder zou ongeveer één op de zes (16%) vaker online aankopen doen als het betalen makkelijker zou zijn. Vier op de tien (42%) zouden dit echter niet doen.

► **Verschillen tussen subgroepen:**

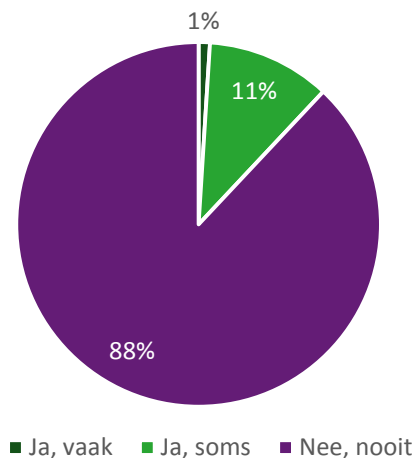
- 15- tot 16-jarigen die ooit online iets hebben gekocht, vinden online betalen vaker (heel) makkelijk (69% versus een gemiddelde van 60%).
- Jongeren die nog nooit iets online gekocht hebben, schatten het betalen vaker in als (heel) moeilijk (10% versus 6% bij jongeren die wel eens wat online gekocht hebben).

87% van de jongeren wordt wel eens geconfronteerd met reclames voor in-app aankopen

Krijg je wel eens reclames voor in-app aankopen als je een app aan het gebruiken bent of als je aan het gamen bent? (n=1.102)

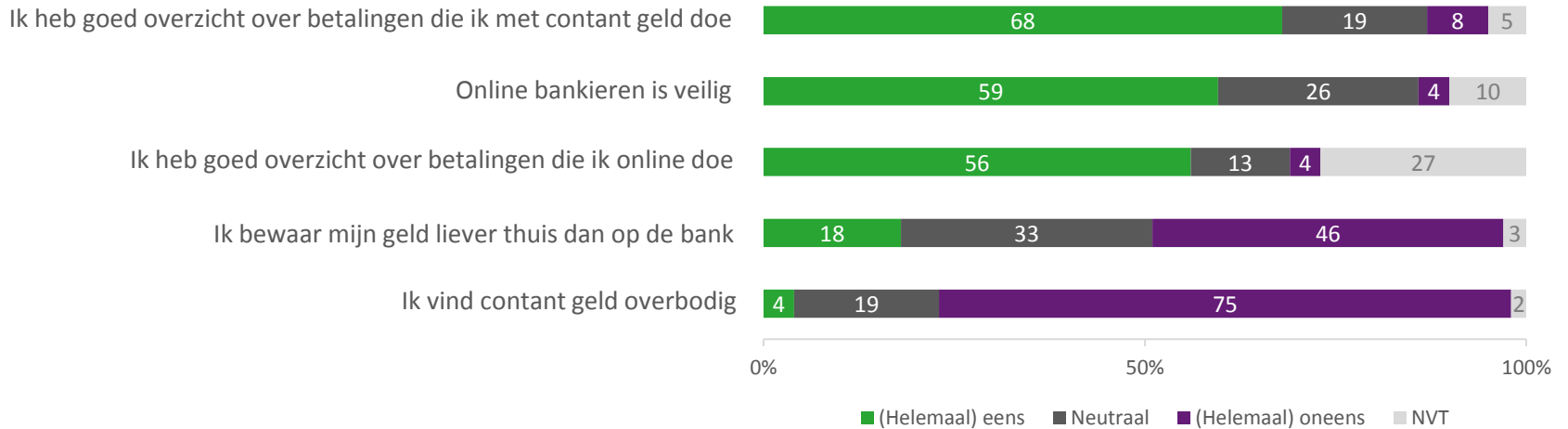
Heb je wel eens iets gekocht nadat je een reclame kreeg voor in-app aankopen? (basis: wel eens reclame gehad: n=960)

- ▶ **Uitkomsten:** Bijna negen op de tien jongeren (87%) krijgen wel eens een reclame voor in-app aankopen. Een tiende (12%) van hen heeft daadwerkelijk wel eens iets gekocht na zo'n reclame.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:**
 - Jongens doen vaker in-app aankopen na het zien van een reclame dan meisjes (15% t.o.v. 8%).

Contant geld wordt (nog) niet overbodig gevonden

Ben je het eens of oneens met deze stellingen? (n=1.102)

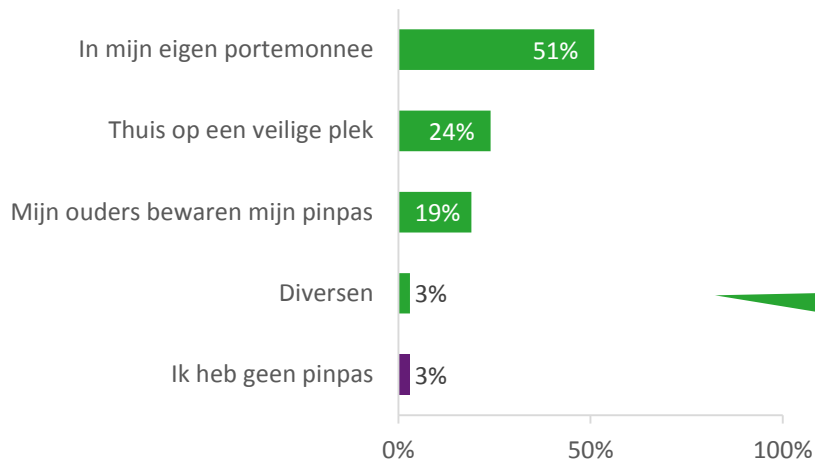
- ▶ **Uitkomsten:** Bijna zeven op de tien jongeren (68%) zeggen goed overzicht te hebben over betalingen die ze met contant geld doen. Dit is meer dan het percentage jongeren dat goed overzicht heeft over online betalingen (56%). Verder vindt bijna drie vijfde (59%) van de jongeren online bankieren veilig. Slechts een klein deel van de jongeren (18%) bewaart zijn geld liever thuis dan op de bank. Dit betekent niet dat contant geld volgens jongeren kan worden afgeschaft. Drie kwart (75%) is het niet eens met de stelling dat contant geld overbodig is.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** Kinderen van 11 en 12 jaar geven minder vaak aan overzicht te hebben in zowel contante (62% versus totaal gemiddelde: 68%) als online betalingen (36% versus totaal gemiddelde: 56%) in vergelijking met andere leeftijdsgroepen. Ook vinden zij minder vaak dat online bankieren veilig is (45% versus totaal gemiddelde: 59%), terwijl ze vaker de voorkeur hebben om hun geld thuis te bewaren in plaats van op de bank (22% tegenover totaal gemiddelde van 18%).

Resultaten: invloed ouders op online financieel gedrag

Helpt jongeren bewaart pinpas in eigen portemonnee

Waar bewaar je jouw pinpas (basis: jongeren met een betaalrekening; n=901)

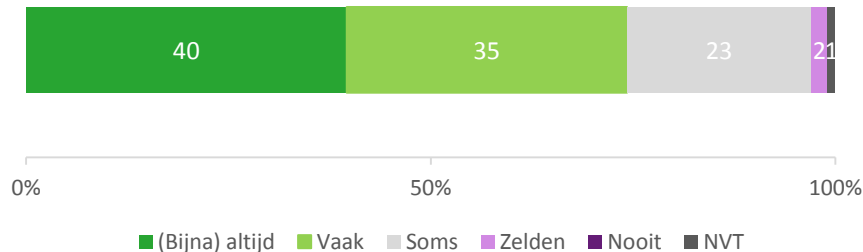
"In het hoesje van mijn telefoon."

- ▶ **Uitkomsten:** De helft van de jongeren (51%) bewaart zijn of haar pinpas in z'n eigen portemonnee, terwijl een kwart (24%) deze thuis op een veilige plek heeft opgeborgen. Eén op de vijf jongeren (19%) geeft aan dat zijn of haar ouders de pinpas in bewaring hebben. Daarnaast zeggen enkele jongeren dat ze hun pinpas hebben opgeborgen in het hoesje van hun telefoon.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:**
 - Hoe ouder de jongeren zijn, hoe minder vaak het voorkomt dat ouders hun pinpas bewaren (11-/12-jarigen: 36%, 13-/14-jarigen: 17%, en 15-/16-jarigen: 8%).
 - Jongens laten in vergelijking met meisjes hun pinpas vaker thuis (28% t.o.v. 21%), terwijl meisjes deze vaker mee hebben in hun portemonnee (56% t.o.v. 45%).

Drie kwart mag van zijn ouders vaak of altijd zelf bepalen waaraan ze hun eigen geld uitgeven

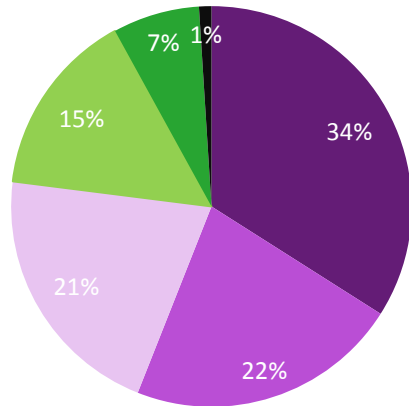
Mag jij van je ouders/verzorgers zelf bepalen waar je jouw eigen geld aan uitgeeft? (n=1.102)

- ▶ **Uitkomsten:** Slechts 2% van de jongeren mag *zelden* van hun ouders zelf bepalen waar ze hun eigen geld aan uitgeven. Bijna een kwart (23%) mag het *soms* zelf bepalen en drie kwart (75%) mag het *vaak* of *altijd* zelf bepalen.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:**
 - Hoe ouder de jongeren zijn, hoe vaker ze *vaak* of *altijd* zelf mogen bepalen waar ze hun geld aan uitgeven (11-/12-jarigen: 65%, 13-/14-jarigen: 76%, 15-/16-jarigen: 84%).
 - Jongeren die wel eens online iets gekocht hebben, geven vaker aan dat ze *vaak* of *altijd* zelf bepalen waar ze hun eigen geld aan uitgeven dan jongeren die nooit iets online hebben gekocht (79% t.o.v. 67%).

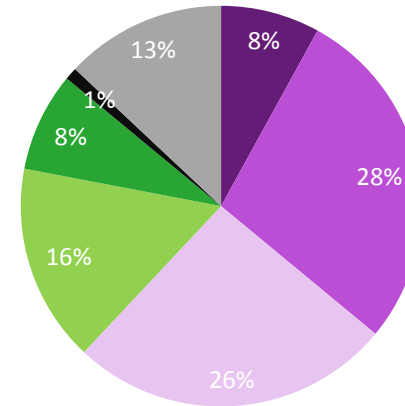
Acht op de tien jongeren geven aan dat het saldo op hun rekening(en) door hun ouders gecheckt wordt

Hoe vaak check je gemiddeld zelf het saldo op je bankrekening(en)?
(basis: jongeren met een betaal- of spaarrekening; n=1.056)

■ Nooit
■ Minder dan 1 keer p.m.
■ 1-2 keer p.m.
■ 1 keer p.w.
■ Meerdere keren p.w.
■ Elke dag
■ Weet niet

Hoe vaak checken je ouders/verzorgers gemiddeld het saldo op jouw bankrekening(en)? (basis: jongeren met een betaal- of spaarrekening; n=1.056)

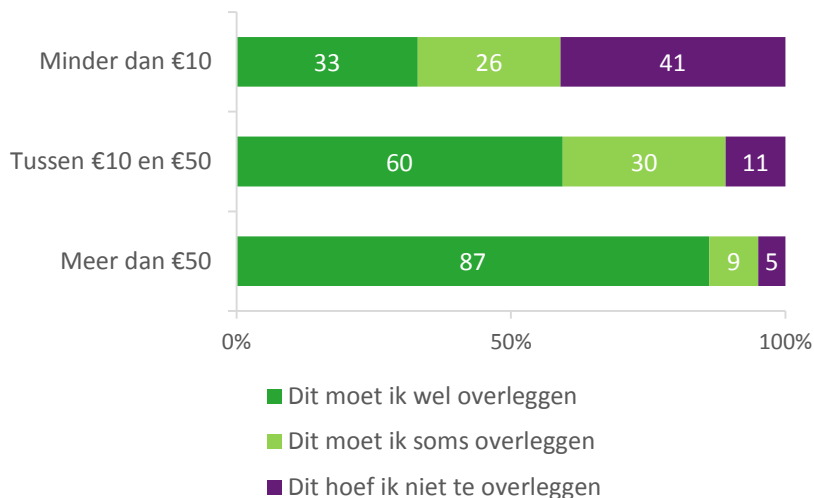
► **Uitkomsten:** Bijna een kwart van de jongeren (23%) met een bankrekening checkt het saldo op zijn of haar rekening(en) minstens één keer per week. Een vijfde (22%) doet dit minder dan één keer per maand, en nog eens een vijfde (21%) doet dit één tot twee keer per maand. Een derde (34%) van de jongeren checkt nooit het saldo op zijn of haar bankrekening(en). Slechts 8% van de jongeren met een bankrekening geeft aan dat hun ouders niet naar hun het saldo van hun kind kijken, en 13% van de jongeren weet niet of hun ouders dat doen. Dat betekent dat bij een groot deel van de jongeren (79%) hun bankrekening wordt gecontroleerd door hun ouders.

► **Verschillen tussen subgroepen:**

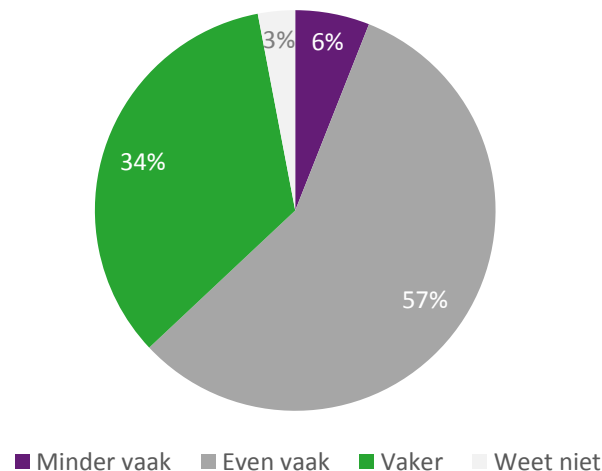
- Jongeren van 15 en 16 jaar checken het saldo op hun rekening het vaakst (41% minstens één keer per week), gevolgd door de 13- en 14-jarigen (21% minstens één keer per week). Meer dan de helft (54%) van de 11- en 12-jarigen checkt zijn saldo nooit. We moeten er rekening mee houden dat het voor jongeren van 15/16 jaar ook makkelijker is om hun banksaldo te checken, omdat ze vaker een app op hun mobiel hebben waarmee ze hun banksaldo kunnen checken (zie pagina 9).
- Jongeren die nooit online aankopen gedaan hebben, geven in vergelijking met jongeren die daarmee wel ervaring hebben vaker aan dat ze hun saldo nooit checken (respectievelijk 47% versus 21%).

Jongeren moeten bij online uitgaven vaak met ouders overleggen

Geef per soort uitgave aan of jij dat zonder overleg met je ouders/verzorgers van je eigen geld zou mogen doen (basis: wel eens wat online gekocht; n=688)

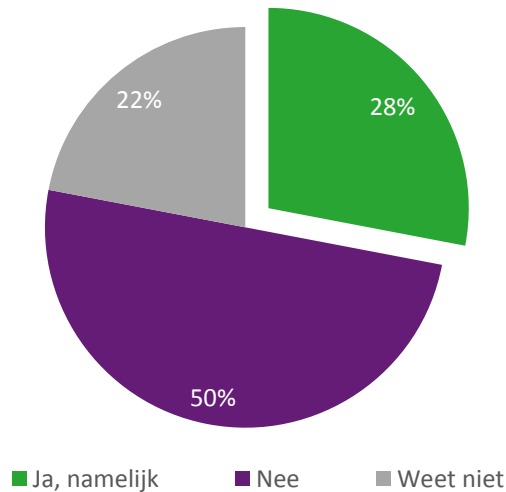
Moet je voor online uitgaven vaker of minder vaak overleggen met je ouders dan bij uitgaven in een winkel/aan de kassa? (basis: wel eens wat online gekocht; n=688)

- ▶ **Uitkomsten:** Bijna negen op de tien jongeren (87%) moet bij grote online uitgaven (meer dan €50) altijd eerst met hun ouders overleggen. Bij middelgrote online bedragen (€10-€50) geldt dit voor zes op de tien (60%). Bij kleine online uitgaven (€10 of minder) moet nog steeds een derde (33%) altijd overleggen. Voor meer dan de helft van de jongeren (57%) geldt dat het voor het overleggen niet uitmaakt of deze uitgaven online of in de winkel plaatsvinden, maar voor een derde (34%) geldt dat ze bij online uitgaven vaker moeten overleggen.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:**
 - Met de leeftijd neemt het overleg met ouders over uitgaven af. Bij grote bedragen moet drie kwart (77%) van de 15- tot 16-jarigen altijd overleggen, bij de jongere leeftijdsgroepen is dit vrijwel iedereen (11-12: 94%, 13-14: 93%).
 - Meisjes moeten bij online uitgaven (vergeleken met uitgaven in een winkel) vaker overleggen met hun ouders dan jongens (39% t.o.v. 29%).

Kwart ziet verschil tussen ouders en jongeren in online financieel gedrag

Als je jezelf vergelijkt met je ouders/verzorgers, gaan zij anders om met online aankopen en betalen dan jij? (n=1.102)

"Mijn ouders denken meer er over na of ze het wel of niet doen."

"Mijn ouders doen dit gedoseerd en ze kopen alleen wat ze nodig hebben."

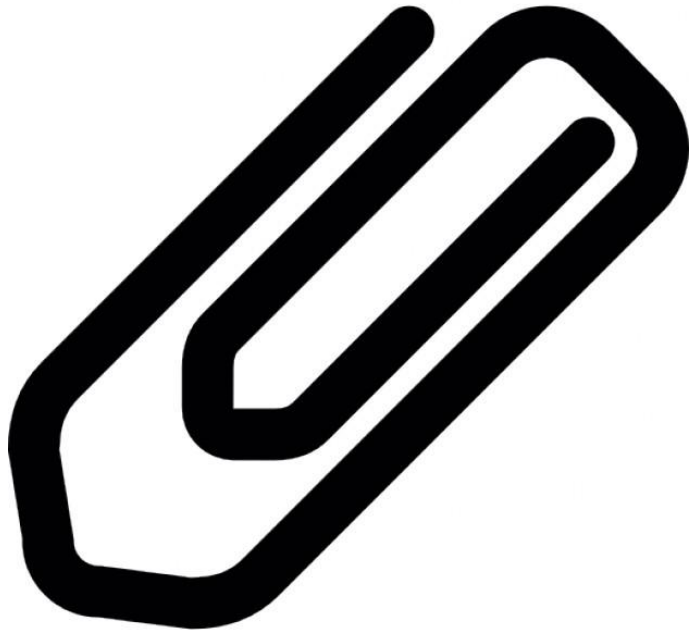
"Ja, mijn ouders kopen veel vaker online dan ik en ze kopen ook duurdere dingen."

"Mijn moeder koopt ook wel eens kleren online, en ik liever niet. Ik wil kleren eerst in het echt zien."

"Zij kopen veel vaker iets online dan ik. Ik koop bijna nooit iets online. En als ik dat al doe dan regelen mijn ouders dat."

"Mijn ouders zijn heel voorzichtig en ze zijn bang dat er iets fout gaat door 'onveiligheid'."

"Mijn ouders kopen alleen spullen op sites van officiële winkels die ze zelf kennen. Mij maakt het minder uit of de site wel echt is en of ik het ken. Ik zou daar uiteraard wel meer op moeten letten."

Bijlagen

Bijlage 1: onderzoeksverantwoording

Elementen	Uitleg
Onderzoek	Online financieel gedrag jongeren
Doelgroep	Jongeren van 11 tot en met 16 jaar die in groep 8 van de basisschool zitten of in klas 1 tot en met 4 van het voortgezet onderwijs.
Methode	Online afname (CAWI), bron: TNS NIPObase
Onderzoeksperiode	Het veldwerk vond plaats van 15 tot en met 27 februari 2017.
Steekproef	Bruto steekproef n = 2.000. De steekproef is representatief getrokken naar de kenmerken sekse en leeftijd van de kinderen en naar de kenmerken regio en huishoudgrootte van huishoudens met kinderen van 11 tot en met 16 jaar in Nederland.
Respons	Van de N=2.000 benaderde jongeren hebben er n=1.102 gereageerd op de uitnodiging. De respons bedraagt 55%.
Weging	De resultaten van jongeren in klas 3 en 4 van de middelbare school zijn na afloop herwogen op onderwijsniveau met behulp van normcijfers van het Centraal Bureau voor Statistiek. De resultaten van jongeren in de andere klassen (klas 1 en 2 van het voortgezet onderwijs en groep 8 van de basisschool) zijn niet herwogen op onderwijsniveau, omdat er van deze groep geen normcijfers met betrekking tot onderwijsniveau beschikbaar waren (in klas 1 en 2 van het voortgezet onderwijs zijn er veel gemengde klassen en zijn de kinderen nog niet in te delen in hoger-en lager onderwijsniveau).
Verschillen	De verschillende uitkomsten van de specifieke subgroepen zijn statistisch getoetst. Indien de gevonden verschillen significant zijn, is het voor 95% zeker is dat de verschillen berusten op werkelijke verschillen en niet op toeval.